

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет

О. Д. Азаров, А. В. Снігур, О. М. Тарасова

ТЕХНІКА ПОШУКУ РОБОТИ

Частина 1

Затверджено Вченою радою Вінницького національного технічного університету як навчальний посібник для студентів напрямів підготовки "Комп'ютерна інженерія", "Інформаційна безпека", "Комп'ютерні науки", "Електроніка" всіх спеціальностей. Протокол № 11 від " 24 " квітня 2008 р.

Вінниця ВНТУ 2009

УДК 331.5
А 35

Рецензенти:

О. М. Роїк, доктор технічних наук, професор
Р. Н. Кветний, доктор технічних наук, професор
В. М. Лисогор, доктор технічних наук, професор

Рекомендовано до видання Вченою радою Вінницького національного технічного університету Міністерства освіти і науки України

Азаров О. Д., Снігур А. В., Тарасова О. М.
А 35 **Техніка пошуку роботи. Частина 1.** Навчальний посібник. –
Вінниця: ВНТУ, 2009. – 95 с.

У навчальному посібнику викладено основні відомості про особливості пошуку роботи людиною у сучасних умовах. Розглядаються причини виникнення безробіття та його види, політика держави щодо забезпечення зайнятості населення, зокрема, і роль у цьому державної служби зайнятості. Аналізуються джерела вакансій та цінність їх використання. Надаються рекомендації щодо оцінювання пошукачем своїх професійних можливостей, використання джерел вакансій та вирішення окремих проблем психологічного характеру.

Посібник відповідає навчальній програмі дисципліни “Техніка пошуку роботи” і призначений для студентів напрямів підготовки “Комп’ютерна інженерія”, “Комп’ютерні науки”, “Інформаційна безпека”, “Електроніка”.

УДК 331.5

©О. Азаров, А. Снігур, О. Тарасова, 2009

З М І С Т

ВСТУП.....	
1 ОСОБЛИВОСТІ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	
1.1 Безробіття як невід’ємна складова ринкової економіки.....	
1.2 Об’єктивні зміни у сфері зайнятості. Трансформація поняття зайнятості.....	11
1.3 Зміни у політиці зайнятості.....	13
1.4 Підвищення стабільності зайнятості населення.....	15
Контрольні питання.....	17
2 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ЗАКОНОДАВЧИХ АКТИВ, ЩО РЕГУЛЮЮТЬ ДЕРЖАВНУ ПОЛІТИКУ ЗАЙНЯТОСТІ.....	18
2.1 Нормативно-правові документи, що діють у сфері зайнятості.....	18
2.2 Регулювання процесу реєстрації громадян у ДСЗ. Отримання статусу безробітного.....	20
2.3 Матеріальна допомога з безробіття. Одноразова допомога.....	21
2.4 Умови, розмір та тривалість виплати допомоги з безробіття.....	24
Контрольні питання.....	28
3 МІСЦЕ ТА РОЛЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ У СПРИЯННІ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЮ.....	28
3.1 Загальна характеристика ДСЗ. Взаємодія з роботодавцями.....	28
3.2 Здійснення професійної орієнтації, підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації безробітних.....	31
3.3 Надання дотації роботодавцю на створення додаткових робочих місць для працевлаштування безробітних.....	33
3.4 Організація тимчасової зайнятості та сезонних робіт.....	34
3.5 Реєстрація угод з найманими працівниками.....	36
3.6 Працевлаштування іноземців.....	38
3.7 Організація конкурсів.....	39
3.8 Збирання та обробка статистичних даних. Статистична звітність.....	40
3.9 Впровадження нових форм роботи з населенням.....	41
3.10 Окремі результати роботи служби зайнятості.....	44
3.10.1 Інформування населення.....	44
3.10.2 Пошук вакансій.....	45
3.10.3 Працевлаштування молоді.....	45
3.10.4 Організація масових заходів.....	46

3.10.5	Вирішення труднощів соціально-психологічного плану.....	49
3.10.6	Впровадження комп'ютерних технологій.....	50
	Контрольні питання	52
4	РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ПОРАДИ ОСОБІ, ЯКА ШУКАЄ РОБОТУ.....	52
4.1	Загальні рекомендації.....	52
4.2	Основні поради пошукачу.....	54
4.3.	Поради людям, що виїжджають за кордон.....	56
4.4	Вирішення окремих проблем, що виникають при пошуку роботи.....	57
4.4.1	Типові помилки пошукачів.....	57
4.4.2	Відсутність професіоналізму рекрутерів.....	58
4.4.3	Зниження ризику працевлаштування.....	59
4.4.4	Шахрайства серед роботодавців.....	60
	Контрольні питання.....	62
5	ПОЧАТКОВІ ЕТАПИ ПРОЦЕСУ ПОШУКУ РОБОТИ.....	63
5.1	Оцінювання власних бажань та професійних схильностей.....	63
5.2	Розвиток та аналіз здібностей, вмінь, навичок. Кінцеве оцінювання рівня кваліфікації пошукачем.....	66
5.3	Дослідження потреб ринку праці.....	70
5.4	Підвищення кваліфікації, отримання нової спеціальності.....	73
5.5	Пошук “своєї” роботи.....	74
	Контрольні питання.....	76
6	АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛ ВАКАНСІЙ.....	77
6.1	Поняття джерела вакансій. Пошук вакансій.....	77
6.2	Цінність використання джерел вакансій.....	79
6.3	Техніка використання джерел вакансій.....	82
	Контрольні питання.....	84
7	ТЕЛЕФОНУВАННЯ РОБОТОДАВЦЮ.....	85
7.1	Попередня підготовка до телефонної розмови.....	85
7.2	Телефонна розмова.....	86
7.3	Переваги телефонних розмов у знаходженні та опрацюванні потенційних робочих місць.....	87
7.4	Невпевненість під час телефонних розмов з роботодавцем та способи її подолання.....	88
	Контрольні питання.....	91
	ГЛОСАРІЙ.....	92
	РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	93

ВСТУП

Збільшення кількості нових робочих місць в усіх сферах економіки є одним із стратегічних заходів активного державного регулювання стану ринку праці. Зайнятість є головною характеристикою ринку праці і визначає соціально-економічний розвиток країни. В сучасних умовах питання регулювання зайнятості набуває особливої значущості, оскільки циклічний характер ринкової економіки породжує безробіття і пов'язані з ним наслідки. Окреме місце у державній політиці зайнятості відводиться питанню пошуку роботи безробітними. Результати такого процесу значною мірою залежать від інформації, якою володіє пошукач щодо наявних вакансій, стану ринку праці тощо та його власних можливостей.

Пошук роботи вимагає від людини не тільки професійних знань, наявності певних фінансових заощаджень для можливих витрат, дотримання загальних правил поведінки, а й вміння ефективно використовувати конкретні ситуації та долати труднощі соціально-психологічного характеру, що виникають на цьому етапі. Одною із перших проблем, з якою стикається пошукач є аналіз та систематизація інформації “про себе” та “зовнішні фактори”. На основі такої інформації людина складає карту своїх професійних можливостей, стратегію, план пошуку роботи, визначає свої сильні та слабкі сторони, а також оцінює реальні можливості щодо подальшого працевлаштування. Наявність диплома у пошукача ще не означає автоматичного одержання ним роботи. Конкуренція, що складається в ринкових умовах при влаштуванні на роботу може бути досить високою, тому у посібнику розглянуті питання аналізу стану ринку праці, підвищення рівня кваліфікації пошукача, техніки пошуку “своїх” роботи та підхід підвищення її ефективності.

Окреме місце у вирішенні проблем працевлаштування населення в Україні займає державна служба зайнятості (ДСЗ). До неї за сприянням у працевлаштуванні можуть звертатися усі громадяни, які бажають отримати або змінити місце роботи, працевлаштуватися за сумісництвом чи у вільний від навчання час. Державна служба зайнятості здійснює:

- пошук роботи та сприяння у працевлаштуванні, у тому числі шляхом надання роботодавцю дотації на створення додаткових робочих місць для працевлаштування безробітних та фінансування організації оплачуваних громадських робіт;

- професійну підготовку або перепідготовку, підвищення кваліфікації та профорієнтацію безробітних;
- інформаційні та консультаційні послуги, пов'язані з працевлаштуванням, у тому числі соціально-психологічного характеру.

Окремі проблеми із працевлаштуванням, окрім державних служб можуть вирішувати і відповідні кадрові агенства.

Досить важливою проблемою, що може виникнути перед людиною при працевлаштуванні, є шахрайства серед роботодавців. Способів, якими вони ошукують пошукача, існує дуже багато. При цьому особливо небезпечними для людини є випадки, коли шахрайства трапляються при працевлаштуванні за кордоном. У такому скрутному становищі можна звертатися до представників посольств тої країни, звідки виїхав пошукач, а також, зокрема, скористатися послугами неурядових організацій та служб, котрі активно працюють у зарубіжних країнах, надаючи допомогу постраждалим особам.

На сьогоднішній день велика частина безробітних мають труднощі соціально-психологічного характеру. Втрата роботи і невизначеність матеріального та соціального становища сприймається як втрата життєвої перспективи і часто є тими психотравмуючими факторами, які провокують виникнення у людини стану психологічного і емоційного дискомфорту, почуття підвищеної тривоги. Вирішенням окремих проблем такого соціально-психологічного характеру присвячена частина посібника.

Навчальний посібник (перша частина) складається з семи тем:

- особливості працевлаштування в сучасних умовах;
- основні проложення законодавчих актів, що регулюють державну політику зайнятості;
- місце та роль державної служби зайнятості у сприянні працевлаштуванню;
- рекомендації та поради особі, яка шукає роботу;
- початкові етапи процесу пошуку роботи;
- аналіз джерел вакансій;
- телефонування роботодавцю.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Законодавство України про працю: Збірник нормативно-правових актів. – Харків: ТОВ "Одісей", 2004. – 848 с.
2. Морозов Н. П. Как найти работу. – СПб.: Питер, 2005. – 192 с.: ил.
3. Волкова Т. Р., Мишин А. В. Секреты поиска работы. – К.: Генезис, 2003. – 128 с.: ил.
4. Паршукова Г. Б. Методика поиска профессиональной информации. – М.: Профессия, 2006.- 198с.: ил.
5. Левин М. Л. Методы поиска информации в Интернет. – М., 2003. – 224 с.
6. Соломенчук В. К. Интернет. Поиск работы. Учеба. Гранты. – СПб.: ВНУ, 2000. – 288 с.
7. Мессмер М. Поиск работы. – СПб.: Вильямс, 2000. – 146 с.:ил.
8. Лоренц М., Роршнайдер У. Поиск работы. Как дойти до интервью. – М.: Омега-Л, 2006. – 236 с.
9. Бажова М. А. Поиск достойной работы. СПб.: – Вильямс 2004, 288 с.
10. Волкова Т. Р., Мишин А. В. Секреты поиска работы. – М.: Генезис, 2003. – 384 с.
11. Розробка комплексних завдань для проведення практичних занять з фізики і технології програмування / О. Д. Азаров, Т. О. Данилюк, О. І. Черняк // Матеріали 111 міжн. наук.- метод. конф.: Досвід і проблеми реалізації ступеневої системи підготовки фахівців.-Суми, 1997. - 2 с.
12. Сучасні методи підготовки та сертифікації спеціалістів в галузі мережних технологій / О. Д. Азаров, С. М. Захарченко // Шляхи та проблеми входження освіти України в світовий освітянський простір: Збірник доповідей міжнародної науково-технічної конференції, м. Вінниця, 8-9 червня 1999р. В 2-х томах. Том 2.- Вінниця: “Універсам-Вінниця”, 1999. - С. 276-278.
13. Основи роботи та адміністрування мережних операційних систем / О. Д. Азаров, С. М. Захарченко, Є. В. Яремчук, В. М. Дубінін // Навчальний посібник з дисципліни «Корпоративні та загальнодоступні мережі». – Вінниця: ВДТУ, 2001. – 114 с.

Навчальне видання

Олексій Дмитрович Азаров
Анатолій Васильович Снігур
Ольга Миколаївна Тарасова

Техніка пошуку роботи

Частина 1

Навчальний посібник

Оригінал-макет підготовлено О. Д. Азаровим

Редактор Т. О. Старічек

Науково-методичний відділ ВНТУ
Свідоцтво Держкомінформу України
серія ДК № 746 від 25.12.2001
21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95, ВНТУ

Підписано до друку
Формат 29,7×42 $\frac{1}{4}$
Друк різнографічний
Тираж   прим.
Зам. №

Гарнітура Times New Roman
Папір офсетний
Ум. друк. арк.

Віддруковано в комп'ютерному інформаційно-видавничому центрі
Вінницького національного технічного університету
Свідоцтво Держкомінформу України
серія ДК № 746 від 25.12.2001
21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95, ВНТУ